

تحلیل نوآوری ناشی از فن آوری و کارایی در روابط تجاری دوجانبه

همایون رنجبر^{۱*} کیومرث آقایی^۲ و بهاره عموزیدی^۳

^۱ - استادیار گروه اقتصاد - دانشگاه آزاد اسلامی - واحد خوراسگان Email:hranjbar@khuif.ac.ir

^۲ - استادیار گروه اقتصاد - دانشگاه اصفهان Email:dr.k.aghaei@gmail.com

چکیده:

در دهه گذشته تلاش های زیادی در تجارت بین الملل برای توضیح ظرفیت جریان های تجارت دوجانبه صورت گرفته، به طوری که در این سال ها تجارت بین الملل به نحو گسترده ای به عنوان یکی از اجزای اصلی اقتصاد در دستور کار تمام کشورها بوده است. از جمله منافع ناشی از مشارکت در تجارت خارجی دستیابی به فن آوری و تغییرات فنی و به تبع آن افزایش در نرخ رشد اقتصادی است. به طور کلی فن آوری و نوآوری نقش مهمی را در تجارت بین الملل ایفا می کند. از آنجایی که معلوم نیست همه عوامل، به صورت بهینه مورد استفاده قرار گیرند و یا در واقع بتوان بر روی مرز بهینه عمل نمود، تجارت واقعی اغلب با مقادیر پیش بینی شده آن تفاوت دارد. بنابراین کشورهای با سازمان های قوی در مقایسه با کشورهای دارای سازمان های ضعیف، از بهره وری عوامل تولید بالاتری برخوردار خواهند بود. لذا در این مقاله متغیر نوآوری ناشی از تکنولوژی در دو مقطع زمانی ۱۹۹۹ و ۲۰۰۵ به عنوان شاخص دستیابی به فن آوری با هدف بررسی تاثیرات این متغیر بر روی روابط تجاری دوجانبه ایران و شرکای آن، در یک الگوی جاذبه به کار گرفته می شود و در نهایت با استفاده از تحلیل مرزی تصادفی تغییر در کارایی تجارت بین الملل متاثر از ورود این متغیر به الگو مورد ارزیابی قرار می گیرد. نتایج نشان می دهد که متغیر نوآوری ناشی از فن آوری از طریق اثر گذاری بیشتر فن آوری کشور وارد کننده نسبت به فن آوری کشور صادرکننده منجر به افزایش حجم جریان های تجارت دوجانبه می گردد. همچنین این شاخص منجر به افزایش کارایی تجارت در سال ۲۰۰۵ شده است.

کلیدواژه ها: تجارت بین الملل، تحلیل مرزی تصادفی، کارایی تجارت، نوآوری ناشی از فن آوری

۱- مقدمه:

با گذار از دوران صنعتی و ورود به عصر شبکه دیگر صحبت از انزوا، تجارت یک طرفه و یا بدون ارتباطات گسترده بی معنی خواهد بود. عصر شبکه در حال تغییر دادن روش های سنتی خلق و انتقال نوآوری های ناشی از فن آوری است. چنین روندی به طور روز افزون از انحصار دولت ها خارج و زیر نظر شرکت های خصوصی و حتی چند ملیتی قرار می گیرد. این شرکت ها توانایی سرمایه گذاری در زمینه تحقیق و توسعه و دستیابی به فن آوری های استراتژیک را دارا می باشند. با این

^۱ و * - نویسنده مسئول: استادیار گروه اقتصاد - دانشگاه آزاد اسلامی - واحد خوراسگان

^۲ - استادیار گروه اقتصاد - دانشگاه اصفهان

^۳ - دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی - دانشگاه آزاد اسلامی - واحد خمینی شهر